Kingdom of Thailand

☞ EDICT OF GOVERNMENT ☜

In order to promote public education and public safety, equal justice for all, a better informed citizenry, the rule of law, world trade and world peace, this legal document is hereby made available on a noncommercial basis, as it is the right of all humans to know and speak the laws that govern them.

TCPS 829-2548 (2005) (Thai): HILLTRIBE FABRIC

BLANK PAGE

BRUTUM FULMEN
IGNORANTIA JURIS NON EXCUSAT
PROTECTED BY COPYRIGHT

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
ผ้าชาวไทยภูเขา

๑. ขอบข่าย

๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะผ้าชาวไทยภูเขาที่ทอด้วยกี่เอว โดยใช้เส้นด้ายใยธรรมชาติ เส้นด้ายใยประดิษฐ์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือผสมกัน ไม่ครอบคลุมถึงผ้ากะเหรี่ยงที่ได้ประกาศเป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนแล้ว

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

๒.๑ ผ้าชาวไทยภูเขา หมายถึง ผ้าทอมือที่ทอด้วยกี่เอว ซึ่งเป็นการทอผ้าแบบดั้งเดิมของชาวไทยภูเขา มีลวดลายและสีเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความกว้างหน้าผ้าไม่เกิน ๙๐ เซนติเมตร

๒.๒ ชาวไทยภูเขา หมายถึง กลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมของไทยที่อาศัยทำกินหรือบรรพบุรุษอาศัยทำกินอยู่บนพื้นที่สูง มีวัฒนธรรมประเพณี ภาษา และการดำเนินชีวิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ประกอบด้วย ๑๑ ชาติพันธุ์หลัก คือ ปกาเกอะญอ (กะเหรี่ยง) ม้ง (แม้ว) เมี่ยน (เย้า) อาข่า (อีก้อ) ลาหู่ (มูเซอ) ลีซู (ลีซอ) ลัวะ ถิ่น ขมุ มลาบลี (ผีตองเหลือง) และกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับชาวไทยภูเขา

๒.๓ เส้นด้ายใยธรรมชาติ หมายถึง เส้นด้ายที่ได้จากใยธรรมชาติของพืชหรือสัตว์ เช่น เส้นด้ายฝ้าย เส้นด้ายกัญชง เส้นด้ายสับปะรด เส้นไหมแท้ เส้นขนแกะ

๒.๔ เส้นด้ายใยประดิษฐ์ หมายถึง เส้นด้ายที่ได้จากการสังเคราะห์

๓. วัสดุ

๓.๑ เส้นด้ายที่ใช้ทอผ้าชาวไทยภูเขา แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ

๓.๑.๑ เส้นด้ายใยธรรมชาติ

๓.๑.๒ เส้นด้ายใยประดิษฐ์

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

๔.๑ ลักษณะทั่วไป

ต้องอยู่ในสภาพที่เรียบร้อยตลอดทั้งผืน การขัดกันของเส้นด้ายยืนและเส้นด้ายพุ่งสม่ำเสมอ และไม่ปรากฏข้อบกพร่องให้เห็นชัดเจน เช่น สีและเนื้อผ้าไม่สม่ำเสมอ ลายผิดหรือไม่ต่อเนื่อง รอยหนาหรือบาง มีรอยเปื้อน รอยเส้นด้ายขาด หย่อนหรือเป็นบ่วง ผ้าเป็นร่อง เป็นรู หรือมีรอยแยก ริมผ้าเสีย ส่วนข้อบกพร่องอื่นๆ อันเกิดกรรมวิธีการทำด้วยต้องมีน้อยที่สุดและเป็นที่ยอมรับได้

๔.๒ เอกลักษณ์

ต้องมีลักษณะเฉพาะของผ้าชาวไทยภูเขา คือ มีลวดลายและสีเป็นลักษณะเฉพาะกลุ่มชนเผ่าต่างๆ เด่นชัด มีความกว้างหน้าผ้าไม่เกิน ๕๐ เซนติเมตร

เมื่อตรวจสอบตามข้อ ๘.๑ แล้ว ผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบแต่ละคนต้องไม่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งไม่ผ่าน

๔.๓ ชนิดเส้นด้ายที่ใช้ทอ

ต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ที่ฉลาก

๔.๔ ความกว้างและความยาว

ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย แต่ต้องไม่น้อยกว่าที่ระบุไว้ที่ฉลาก

๔.๕ สี

ต้องไม่ปรากฏรอยของเส้นด้ายสีหนึ่งหรือส่วนของผ้าสีใดสีหนึ่ง ติดสีจากเส้นด้ายอื่นที่อยู่ติดกันอันเนื่องมาจากสีตกหรือสีซึมเข้ามาผสมกันจนเกิดเป็นอีกสีหนึ่งอย่างเห็นได้ชัด

๕. การบรรจุ

๕.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุผ้าชาวไทยภูเขาในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผ้าชาวไทยภูเขาได้

๕. เครื่องหมายและฉลาก

๕.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุผ้าชาวไทยภูเขาทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น ผ้าอีก้อ ผ้ามูเซอ ผ้าแม้ว

(๒) ชนิดเส้นด้ายที่ใช้ทอ

(๓) ความกว้างและความยาว

(๔) กรณีใช้สีธรรมชาติให้ระบุ

(๕) ข้อแนะนำในการดูแลรักษา

(๖) ชื่อผู้ทำหรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ผ้าชาวไทยภูเขาที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๗.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๗.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป เอกลักษณ์ ความกว้างและความยาว การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๑ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ข้อ ๔.๒ ข้อ ๔.๔ ข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าผ้าชาวไทยภูเขารุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบชนิดเส้นด้ายที่ใช้ทอและสี ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการตรวจสอบตามข้อ ๗.๒.๑ แล้ว จำนวน ๑ ตัวอย่าง โดยตัดตัวอย่างให้มีความกว้าง ๑๐ เซนติเมตร ความยาวตลอดหน้าผ้า เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๓ และข้อ ๔.๕ จึงจะถือว่าผ้าชาวไทยภูเขารุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างผ้าชาวไทยภูเขาต้องเป็นไปตามข้อ ๗.๒.๑ และข้อ ๗.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่าผ้าชาวไทยภูเขารุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๘. การทดสอบ

๘.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไปและเอกลักษณ์

ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบผ้าชาวไทยภูเขาอย่างน้อย ๓ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจโดยอิสระ ผลการตรวจสอบของแต่ละลักษณะให้ตัดสินว่าผ่านหรือไม่ผ่านเท่านั้น

๘.๒ การทดสอบชนิดเส้นด้ายที่ใช้ทอ

ให้แยกเส้นด้ายยืนและเส้นด้ายพุ่งออกจากกัน แล้วนำไปเผาด้วยเปลวไฟ

๘.๒.๑ เส้นด้ายใยธรรมชาติจากใยของพืช เมื่อนำไปเผาไฟจะปรากฏผลดังนี้

(๑) เมื่อนำเส้นด้ายใยธรรมชาติเข้าใกล้เปลวไฟ เส้นด้ายจะไม่หดหนีไฟ

(๒) เมื่อใส่เส้นด้ายใยธรรมชาติเข้าในเปลวไฟ เส้นด้ายจะลุกติดไฟและลุกอย่างช้า ๆ

(๓) เปลวไฟมีสีเหลือง

(๔) เมื่อนำเส้นด้ายใยธรรมชาติออกจากเปลวไฟ ไฟยังคงลุกอย่างต่อเนื่อง

(๕) เถ้ามีสีขาวถึงเทา

(๖) กลิ่นคล้ายกระดาษไหม้ไฟ

(๗) ปุยของเถ้าเบา ถ้าเป่าจะฟุ้งกระจาย

๘.๒.๒ เส้นด้ายใยธรรมชาติจากใยของสัตว์ เมื่อนำไปเผาไฟจะปรากฏผลดังนี้

(๑) เมื่อนำเส้นด้ายใยธรรมชาติเข้าใกล้เปลวไฟ เส้นด้ายจะหดหนี

(๒) เมื่อใส่เส้นด้ายใยธรรมชาติเข้นในเปลวไฟ เส้นด้าจะลุกติดไฟอย่างรวดเร็ว

(๓) เปลวไฟมีสีเหลือง

(๔) เมื่อนำเส้นด้ายใยธรรมชาติออกจากเปลวไฟ ไฟจะดับ

(๕) เถ้ามีลักษณะเป็นก้อนกลมคล้ายลูกปัด มีสีน้ำตาลไหม้

(๖) กลิ่นคล้ายขนหรือเส้นผมไหม้ไฟ

(๗) ปุยของเถ้าแข็งแต่เปราะ เมื่อใช้มือบีบจะแตกง่าย

๘.๒.๓ เส้นด้ายใยประดิษฐ์ เมื่อนำไปเผาไฟจะปรากฏผลดังนี้

(๑) เมื่อนำเส้นด้ายใยประดิษฐ์เข้าใกล้เปลวไฟ เส้นด้ายจะไม่หดหนีไฟ

(๒) เมื่อใส่เส้นด้ายใยประดิษฐ์เข้าในเปลวไฟ เส้นด้ายจะลุกติดไฟได้รวดเร็วกว่าเส้นด้ายใยธรรมชาติ

(๓) เปลวไฟมีสีเหลือง

(๔) เมื่อนำเส้นด้ายใยประดิษฐ์ออกจากเปลวไฟ ไฟยังคงลุกอย่างต่อเนื่อง

(๕) เถ้ามีสีน้ำตาลถึงน้ำตาลไหม้

(๖) กลิ่นเป็นสารเคมี

(๗) เถ้าแข็งบีบไม่แตก

๘.๓ การทดสอบความกว้างและความยาว

ให้ใช้เครื่องวัดที่เหมาะสม

๘.๔ การทดสอบสี

นำตัวอย่างผ้าชาวไทยภูเขาแช่ในน้ำเปล่าประมาณ ๑๕ นาที ที่อุณหภูมิห้อง แล้วนำขึ้นมาตรวจพินิจ

๘.๕ การทดสอบการบรรจุและเครื่องหมายและฉลาก

ให้ตรวจพินิจ